

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ
SUPPLEMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

O nouă promoție de absolvenți ai Academiei

Vineri, 13 iunie 2014, la Academia de Administrare Publică, a avut loc festivitatea de înmânare a diplomelor absolvenților studiilor superioare de masterat, învățământ cu frecvență redusă, la specializările: *Administrare publică, Management, Relații internaționale, Drept constituțional și drept administrativ și Management informațional în administrația publică.*

La eveniment a participat dl Iurie LEANCĂ, Prim-Minis-

tru al Republicii Moldova, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, reprezentanți ai instituțiilor centrale ale statului și de învățământ superior, oameni de știință.

Ședința festivă a fost inaugurată de rectorul Academiei, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar.

Participanții la festivitate au onorat simbolurile țării – Drapelul de Stat și Imnul Republicii Moldova.

DI Oleg BALAN a mențio-

nat că în cei 21 de ani de la fondare Academia de Administrare Publică a parcurs o cale calitativ nouă, fiind considerată, pe bună dreptate, un centru elită de promovare a politicii de stat în domeniul administrației publice, de instruire și dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice.

Este o instituție de prestigiu, în cadrul căreia se formează o viziune nouă, o

Sunt rezultate notorii datorită susținerii de către organele statale, de Guvernul Republicii Moldova și efortului depus de corpul profesoral-didactic al Academiei.

Prim-Ministrul Iurie LEANCĂ a menționat în alocuțiunea sa că acest eveniment este unul important pentru Academie, pentru sistemul administrativ din Republica Moldova, dar și pentru întreaga societate. Șeful Exe-

gândire creatoare și concepție modernă asupra societății contemporane la mii de funcționari publici din Republica Moldova.

Promoția 2014 este una jubiliară, fiind a XX-a promoție de la fondarea instituției. Semnificativ este și faptul că, pentru prima dată, Academia este absolvită de un număr de 309 masteranzi.

cutivului a subliniat rolul angajaților administrației publice în modernizarea țării și oferirea încrederii cetățenilor Republicii Moldova într-un viitor prosper. Premierul a opinat că de calitatea corpului de funcționari publici depinde modernizarea țării și realizarea obiectivului principal al Guvernului - integrarea europeană a Republicii Moldova.

„Nivelul de profesionalism și de integritate al

(Continuare în pag. 3)

Întâlnirea s-a desfășurat la Kiev, unde cei doi oficiali au participat la ceremonia de investitură a președintelui Ucrainei, Petro Poroșenko. În cadrul întrevederii a fost susținut un schimb de păreri despre situația regională, inclusiv cea din Republica Moldova, și au fost discutate proiectele comune

Întrevedere Nicolae Timofti – Joseph Biden

de pe agenda bilaterală.

Președintele Timofti i-a mulțumit vicepreședintelui american pentru sprijinul constant și consistent pe care Statele Unite ale Americii îl acordă țării noastre. Șeful statului a arătat că proiectele finanțate de SUA, de susținere a democrației și de infrastructură, sunt extrem de apreciate în Republica Moldova.

În ceea ce privește cursul de integrare europeană, Nico-

lae Timofti a subliniat că Republica Moldova rămâne ferm angajată în acest proces, urmând să semneze, la sfârșitul lunii curente, Acordul de Asociere, inclusiv Zona de Liber Schimb, cu Uniunea Europeană.

Vicepreședintele american, Joseph Biden, a declarat că Statele Unite încurajează Republica Moldova să continue politica de integrare europeană care va aduce țării noastre stabilitate și va crea condiții de

creștere economică. Oficialul american a anunțat despre suplimentarea cu 8 mln. de dolari a fondurilor oferite Republicii Moldova de către Statele Unite, care ar urma să fie folosiți în scop de mediatizare a cauzei proeuropene.

Vicepreședintele american a spus că este încrezător că cetățenii Republicii Moldova vor putea să-și atingă obiectivele pe care le au în față în prezent. „Aveți oameni capabili, care vor să muncească”, a spus Joseph Biden, amintind discuțiile pe care le-a purtat cu tineri moldoveni în timpul vizitei sale oficiale în țara noastră, în 2011.

Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Igor Corman, aflat într-o vizită oficială în Italia, a avut întrevederi cu Președintele Camerei Deputaților, Laura Boldrini, și Președintele Senatului, Pietro Grasso. Șeful Legislativului a discutat cu oficialii italieni despre relațiile bilaterale și agenda de integrare europeană a Republicii Moldova, în contex-

Igor Corman în vizită oficială în Italia

mul preluării de către Italia a președinției prin rotație a Consiliului Uniunii Europene, de la 1 iulie 2014.

Igor Corman a menționat că obiectivul principal al autorităților de la Chișinău este menținerea stabilității în țară și continuarea parcursului european al Republicii Moldova. Președintele Parlamentului a reiterat determinarea actualei guvernări de a semna, pe 27 iunie, la Bruxelles, Acordul de Asociere la UE și de a-l ratifica până la finele sesiunii de primăvară a Legislativului, solicitând Parlamentului de la

Roma să acorde, la rândul său, o atenție prioritară ratificării Acordului.

Șeful Legislativului a mulțumit autorităților italiene pentru suportul acordat țării noastre în apropierea de Uniunea Europeană, inclusiv privind obținerea regimului liberalizat de vize cu UE, dar și pentru implicarea în vederea integrării cetățenilor moldoveni în piața muncii și în societatea italiană.

Interlocutorii s-au pronunțat în favoarea aprofundării și diversificării cooperării între Republica Moldova și Italia,

în special între parlamentele celor două țări, la nivelul comisiilor de profil și a grupurilor de prietenie. Igor Corman s-a referit și la importanța intensificării relațiilor comercial-economice, menționând interesul țării noastre pentru creșterea investițiilor italiene. În prezent, în Republica Moldova activează circa 600 de întreprinderi cu capital italian.

La rândul lor, oficialii italieni au felicitat cetățenii moldoveni pentru obținerea regimului liberalizat de vize cu Uniunea Europeană.

Primul-Ministru Iurie Leancă a avut o întâlnire cu personalitățile notorii din cultură, la care au participat vicepremierul Tatiana Potîng, ministrul culturii, Monica Babuc, și viceministrul finanțelor, Maria Cărauș. „Am venit la această întâlnire să vă spunem că nouă ne pasă de tot ce se întâmplă în țară”, au spus oa-

Oamenii de cultură susțin vectorul european al Republicii Moldova

menii de cultură. Aceștia au lansat mai multe propuneri, inclusiv identificarea granturilor pentru realizarea unor proiecte concrete, dar și organizarea unor spectacole la sate. În context, Iurie Leancă a afirmat că vor fi găsite și surse financiare „pentru a oferi cetățenilor noștri posibilitatea de a se odihni intelectual”.

Oamenii de cultură i-au mărturisit Premierului că vor să vadă țara noastră cât mai aproape de UE. „Noi, oamenii

de cultură, susținem vectorul european și poate va da Dumnezeu să trăim și noi ca în Europa”, a spus artistul poporului Mihai Munteanu.

Una dintre propunerile oamenilor de creație a fost modificarea Legii sponsorizării. Pentru aceasta, șeful Executivului i-a cerut ministrului Monica Babuc să analizeze experiența altor state, astfel încât legea să încurajeze oamenii de afaceri să sprijine financiar cultura. La fel, Mo-

nica Babuc a menționat importanța punerii în aplicare a Strategiei de dezvoltare a culturii Republicii Moldova până în anul 2020. „Sperăm că până atunci vom avea un domeniu al culturii schimbat la față”, a declarat ea.

La întâlnire au participat circa 30 de personalități din cultură: scriitori, cineaști, oameni de teatru, bibliotecari, profesori din instituțiile de învățământ din domeniu.

O nouă promoție de absolvenți ai Academiei

(Sfârșit. Început în pag. 1)

funcționarilor publici este extrem de important pentru a reuși să depășim această perioadă dificilă de tranziție și să asigurăm o dezvoltare durabilă a Republicii Moldova, iar aceasta depinde, în primul rând, de capacitatea noastră de a formula obiective, dar și de capacitatea de a crea condiții", a spus Prim-Ministrul, precizând că rolul central în realizarea acestei sarcini îi revine Academiei de Administrare Publică.

Șeful Executivului a reiterat în continuare poziția sa privind stabilirea unor relații

va fi promovată și realizată cu succes.

Iurie Leancă a adresat sincere felicitări tuturor absolvenților și a înmănat, în aplauzele celor prezenți, diplome unui grup de masteranzi, care au absolvit cu mențiune Academia și au fost înscrși în Cartea de Onoare a Academiei de Administrare Publică.

În continuare, au rostit calde cuvinte de felicitare și au înmănat diplome absolvenților Academiei președinții Comisiilor de evaluare a tezelor de master dnii Victor POPA, judecător al Curții Constituționale, doctor ha-

Academiei; Tatiana MANOLE, doctor habilitat, profesor universitar; Vlad CANȚÎR, președinte al Federației SINDASP, Florentin PALADI, doctor habilitat, conferențiar universitar, și rectorul Academiei, dl Oleg BALAN.

Sincere cuvinte de mulțumire au adresat profesorilor Academiei absolvenții Valentina Casian (Administrarea Publică), Uliana Stici (Management), Oxana Borza (Drept constituțional și drept administrativ), Liliala Bordeniuc (Relații internaționale), și Viorica Munteanu (Managementul informațional în administrația publică), care au menționat că vor promova cu mândrie ima-

ginea instituției și au optat pentru o continuă cooperare cu Academia.

Rectorul Academiei, dl Oleg Balan, felicitându-i pe proaspeții absolvenți ai Academiei, le-a urat drum bun în viață, exprimând disponibilitatea de a conlucra pe viitor pentru perfecționarea continuă a serviciului public al țării.

În finalul ședinței, participanții la festivitate au onorat Imnul Academiei de Administrare Publică, autorul textului fiind absolventul primei promoții a Academiei, deputatul Tudor Deliu.

Conform frumoasei tradiții, absolvenții promoției 2014 au instalat piatra comemorativă pe Aleea Absolvenților.

Ion AXENTI

strânse de colaborare cu instituțiile similare din Europa și din întreaga lume și preluarea experienței și practicilor moderne pentru pregătirea cadrelor înalt profesionale pentru a face față schimbărilor și provocărilor timpului și a avansa mai rapid pe calea progresului.

Premierul a salutat faptul că printre absolvenții Academiei sunt multe doamne și domnișoare. În acest context, Premierul și-a exprimat convingerea că inițiativa legislativă privind sporirea nivelului de reprezentare a femeilor în structurile de conducere de diferite niveluri din Republica Moldova

bilitat, profesor universitar; Iurie CIOCAN, președinte al Comisiei Electorale Centrale, doctor în drept, precum și Nistor GROZAVU, viceprimar general al mun. Chișinău, doctor, conferențiar universitar; Tudor DELIU, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, profesor al

Reprezentanții SNSPA din România în vizită la Academie

Pe 6 iunie curent, reprezentanții Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative (SNSPA) din București, România, Iordan Gheorghe BĂRBULESCU, profesor universitar, doctor, președintele Senatului, și Nicolae TODERAȘ, lector universitar, doctor, Departamentul Relații Internaționale și Integrare Europeană, au efectuat o vizită de lucru la Academia de Administrare Publică. Ei au avut o întrevedere cu rectorul Academiei, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, care i-a informat pe oaspeți despre ultimele reforme din cadrul Academiei, care a trecut în subordinea Guvernului, despre reacreditarea științifică a AAP, despre eficientizarea procesului de studii. Dat fiind faptul, că la Academie se fac studii la ciclul II și III, dl O. Balan și-a exprimat doleanța pentru o extensiune a relațiilor de colaborare dintre instituții prin inaugurarea în cadrul

Academiei a unei extensiuni a SNSPA de studii universitare.

Dl I. Gh. Bărbulescu și-a exprimat disponibilitatea de a iniția cooperarea sub acest aspect, dar a propus, la rândul său, de a extinde relațiile de colaborare și în cadrul studiilor de masterat și doctorat, în baza practicilor și experienței europene. Este vorba, în primul rând, de masterat de politici publice, precum și în domeniul evaluării politicilor publice, studii care urmează să fie făcute și în limba engleză, în vederea pregătirii specialiștilor pentru activități la nivel internațional, în contextul integrării europene a Republicii Moldova. Dl. Bărbulescu s-a referit, de asemenea, la un nou curs inclus în ultimul timp în programa de studii de la SNSPA – negocierii și diplomației, care s-a

bucurat de la bun început de o mare popularitate în rândurile tineretului studios.

Academia de Administrare Publică dispune de toate capacitățile care permit desfășurarea

În cadrul discuțiilor au fost abordate și alte aspecte ale unei colaborări tot mai aprofundate. Dl O. Balan a solicitat, în acest sens, sprijinul partenerilor pentru efectuarea de către masteranzii și doctoranzii de la Academie a stagiilor în România, oaspeții exprimând deplina disponibilitate în această privință.

În finalul întreprinderii, dl O. Balan a accentuat faptul că

activităților în comun cu Școala Națională de Studii Politice și Administrative la cel mai înalt nivel.

La întrevedere au participat doamnele Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională, și Silvia DULSCH, șefă a Direcției știință și cooperare internațională.

Cor. „F. P.”

Academia ne-a format adevărați profesioniști

În perioada 2-6 iunie 2014 a avut loc susținerea tezelor de master, învățământ de zi, anul II. Vă propunem câteva opinii ale absolvenților Academiei.

Cristina CEBAN, masterandă la specializarea Relații internaționale:

Am susținut teza de masterat cu tema „Impactul dezvoltării societății informaționale asupra securității naționale”, temă pe care o consider foarte importantă deoarece impactul dezvoltării societății informa-

ționale nu este unul numai pozitiv și trebuie cunoscuți acești factori pentru ca ulterior ei să fie depășiți. din timp. La momentul de față, activez în cadrul Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene în calitate de atașat în Direcția monitorizare și evaluare a politicilor, iar studiile referitoare la diplomație și securitate mi-au format concepțiile privind metodele de implicare și manevrare a câmpului informațional care se află într-o permanentă dezvoltare. Astfel, că atât eu, cât și colegii mei, considerăm că Academia ne-a format adevărați profesioniști.

Tudor DRAB, masterand la specializarea Drept constituțional și drept administrativ:

La moment activez la CRIS „REGISTRU”, în calitate de inspector. Tema tezei de master, pe care am susținut-o, este „Evoluția Șefului statului în Republica Moldova”. Am ales acest subiect, fiind motivat de criza

politică a anilor precedenți când nu putea fi ales președintele. Pentru a înțelege mai bine acest fenomen este nevoie de a studia amănunțit toate nuanțele pe care le presupune alegerea și activitatea unui șef de stat.

Încă pe timpul studiilor de licență îmi doream mult să fac masteratul la Academia de Administrare Publică, fiindcă am anticipat impactul acestuia asupra activităților mele și a modului meu de gândire. Și studiile la Academie au confirmat aceste așteptări ale mele.

**Interviu realizat de
Traian ROPOT**

Vlad CANȚÎR,
președintele Federației
SINDASP

În contextul specificului responsabilităților de funcție, precum și al activităților desfășurate de către angajatul public, acesta intră în contact direct cu reprezentanții cadrului comunitar intern (nivel local) și al celui extern (nivel internațional). Activitățile cadrelor din funcția publică sunt numeroase și dintre cele mai complicate. Funcționarii publici au un statut deosebit, cu caracteristici și specificități evidențiate. Cercetătorul Valentin I. Prisăcaru menționează în unul din tratatele sale că funcția publică este „acea grupare de atribuții, puteri și competențe, stabilite potrivit legii, din cadrul unui serviciu public, înființat în scopul satisfacerii în mod continuu și permanent, de către funcționarii publici, numiți sau aleși în aceste funcții, a intereselor generale ale societății”. Potrivit profesorului Negulescu „funcția publică este complexul de puteri și competențe, organizate de lege pentru satisfacerea unui interes general”.

În conformitate cu articolul 6 din *Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public*, funcțiile publice se instituie în temeiul actelor Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului și ale altor autorități publice, emise în limitele competenței lor, stabilite de Constituție și de alte legi.

Reputatul savant în domeniul științei administrării publice și fondatorul Academiei de Administrare Publică, Mihail Platon, menționa: „Funcționarul public este persoana fizică care, cu respectarea condițiilor cerute de lege, a fost investită prin actul unilateral de voință al unei autorități publice sau prin alegere,

*într-o funcție publică, pentru a desfășura o activitate continuă de interes general”. Prin urmare, funcționarii publici sunt persoane fizice, cetățeni care dețin, în condițiile legii, funcții publice în cadrul serviciilor publice (la nivel central sau local). **Calitățile necesare și valoarea unui funcționar public, în special abilitățile profesionale și de comunicare pe plan intern sau extern, urmează și trebuie să fie formate în cadrul unor instituții specializate. În cazul Republicii Moldova, o atare instituție este Academia de Administrare Publică, Centru Național de formare și perfecționare a cadrelor din administrația publică. Tacticele și strategiile de formare și perfecționare a personalului administrativ au devenit, recent, în țara noastră epicentrul unor abordări și tratamente la nivel de stat.***

Componenta de competență și cea de capacitate lingvistică adecvată a funcționarilor de a comunica, mai cu seamă într-o limbă străină de importanță internațională, modest tratate anterior, ocupă, în ultimii 15 ani, unul din locurile cele mai importante în gama valențelor impuse de fondul valoric internațional contemporan. Programele de formare și perfecționare sunt concepute și adaptate condițiilor standardizate internaționale, ele incluzând nu doar cunoștințe și deprinderi profesionale în domeniul administrației publice, dar și în domeniile economic, politic, social și, în mod obligatoriu, sindical. Anume în acest sens, cursurile specializate pe domeniile menționate determină natura complexă a procesului de instruire/formare și perfecționare a funcționarilor publici din țară. Deci, e vorba de o pregătire temeinică, fundamentală și specială, inclusiv în domeniul sindical, care presupune susținerea și respectarea blocului legal în vigoare, derularea negocierilor și consultărilor în

cadrul unui dialog social veritabil, eficient și avantajos pentru toți angajații din branșa dată. Mihail Platon a sugerat, cu referire la programele de formare/instruire și de perfecționare, că ele „trebuie să includă, afară de cunoștințe și deprinderi profesionale în domeniul administrării publice, și cunoștințe despre mediul economic, politic și social de activitate a organelor de stat și a celor de administrare locală, cunoștințe din domeniul psihologiei, logicii și statisticii, ele trebuie să prevadă și o pregătire specială a funcționarilor publici care, devenind specialiști profesioniști în acest domeniu să fie în stare să comunice”. Multiple aspecte ale segmentelor social-economice menționate constituie, inerent, obiectul esențial al activităților sindicatelor din toate țările lumii.

În scopul perfecționării procesului de formare/instruire a cadrelor pentru funcția publică, în concordanță cu imperativele contemporaneității, este necesar ca profesorii/formatorii să construiască politicile de instruire și cadrul metodic-didactic pe fundamentele *andragogiei*, teorie care vizează tehnologia studiului pentru adulți. Tacticele instruirii și perfecționării bazate pe *andragogie* pun în evidență un nou mod de abordare educațională, care plasează instruitul pe primul plan. Instruirea pentru adulți a fost un domeniu de formare puțin explorat, iar astăzi este permanent în vizorul strategiilor și politicilor educaționali. Acest interes e motivat de conștientizarea necesității de a învăța toată viața într-o dezvoltare individuală, necesară pentru a răspunde efectiv provocărilor comunitare de ultimă oră. Imperativitatea învățării la o vârstă adultă este determinată de mediul social-cultural și economic și definește limitele caracteristice sau specifice ale acestui proces.

Dar, în același timp, în regulamentele care vizează dreptu-

rile, obligațiunile și restricțiile funcționarilor publici, nu este stipulat sub nici o formă condiția obligatorie, alături de cunoașterea, de exemplu, a unei sau mai multor limbi străine de comunicare internațională, cu privire la competențele necesare în activitatea sindicală și cunoașterea cadrului legal în vigoare care reglementează activitatea sindicatelor. Nici chiar procedura de angajare, de încadrare în serviciul public și exercitare a lui nu impune candidaților „*expressis verbis*” aceste rigori. Dar, Mihail Platon a menționat, cu referință la instruirea și perfecționarea funcționarilor publici, că „*situația economică și social-culturală din Republica Moldova la etapa contemporană atestă că primenirile în sfera economică și spirituală pot fi promovate și realizate doar de oameni avizați, de specialiști a căror pregătire profesională corespunde standardelor europene*”. În această conformitate, un funcționar public trebuie să posede competență în administrare, spirit responsabil, cunoștințe în domeniul informaticii și tehnologiilor informaționale moderne, în domeniul managementului, în cunoașterea limbilor străine de comunicare internațională și, evident, a legalității și a valorilor autentice promovate de sindicalismul veritabil. Prin urmare, condițiile motivaționale de a supune funcționarii publici din Republica Moldova procesului de formare/instruire și perfecționare sunt totalmente necesare sau chiar inevitabile.

În consecință, formele și metodele de formare/instruire și perfecționare, conținuturile strategice și tactice ale actului de culturalizare profesională și sindicală a funcționarilor publici de orice nivel din țara noastră constituie un nou val evolutiv al societății noastre și rămâne a fi un subiect de perspectivă imediată pentru o abordare particulară mult mai largă.

Programul PCDLI - crearea primăriilor-model

Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) este principalul partener al Guvernului Republicii Moldova în implementarea reformei de descentralizare, care își propune să promoveze autonomia autorităților administrației publice locale și să asigure accesul tuturor oamenilor, în special al celor vulnerabili, la servicii publice de calitate. Pentru anul curent, PCDLI a inclus 30 de localități-țintă, cărora le va fi acordată asistență metodologică și logistică pentru o administrare mai eficientă, mai modernă a APL. Vă propunem o serie de relatări despre câteva activități din acest program.

„Gospodari la noi acasă”

Noul sistem de finanțe publice locale permite primăriilor să-și sporească veniturile proprii și le oferă libertatea de a gestiona fondurile dispo-

nibile în interesul oamenilor. La această concluzie au ajuns participanții unei ședințe de consultări publice, organizate de Cancelaria de Stat, pentru evaluarea implementării noului sistem de finanțe publice locale.

La ședință au participat primari, specialiști în finanțe publice și alți funcționari din raioanele Basarabeasca, Ocnița și Râșcani și din municipiul Chișinău, unde noul sistem de finanțe publice locale este implementat din anul curent, precum și reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și experți ai programelor de asistență pentru APL.

Majoritatea celor prezenți la ședință au apreciat înalt noul sistem de finanțe publice. „Până acum, primăria era mai degrabă un centru de informare. Odată cu implementarea noului sistem de finanțe, am ajuns să ne simțim, în sfârșit, gospodari la noi acasă,” a comentat Valeriu Scutelnic, primarul comunei Bârnova, raionul Ocnița.

Reprezentanții partenerilor de dezvoltare ai Guvernului s-au arătat dispuși de a asista APL-urile la trecerea la noul sistem. PCDLI va consulta în detalii funcționarii responsabili de finanțe din regiunile unde sistemul actualizat este pilotat

din acest an. În total, PCDLI va consulta 71 de comunități.

Noul sistem de finanțe publice locale este parte integrantă a reformei de descentralizare și a fost aprobat de Parlament la sfârșitul anului 2013. Noul sistem va fi implementat pe tot teritoriul Republicii Moldova începând cu 1 ianuarie 2015.

Instruiri pentru crearea primăriilor-model

Aleșii și funcționarii locali din cele 30 de localități-țintă din Republica Moldova participă la un vast program de instruiți tematice, menit să creeze primării-model, capabile să administreze eficient treburile publice și să presteze servicii de calitate locuitorilor. În cadrul programului de instruire, primarii, consilierii locali, secretarii, contabilii, percepții fiscale și alți funcționari din comunele respective își aprofundează cunoștințele și fac schimb de experiență cu colegii în diverse domenii ale administrației publice. Acestea sunt: achizițiile publice, finanțele publice locale, admi-

nistrarea taxelor și impozitelor locale, managementul resurselor umane și gestionarea proprietății publice. Programul de instruire a început în toamna anului 2013 și va continua până în anul 2015.

Aproape jumătate din angajații celor 30 de primării participă la seria de instruiți, fapt ce va permite administrațiilor locale din localitățile respecti-

ve să funcționeze mai bine, în interesul cetățenilor

„Există lacune în domeniul legislativ, sunt multe aspecte pe care nu le cunoaștem, ceea ce ne face munca foarte dificilă. În cadrul cursurilor am abordat multe aspecte care ne dau bătaie de cap și am aflat diferite metode de a le rezolva, pornind de la colectarea taxelor, gestionarea corectă a aren-

dei, depistarea persoanelor și a impozitelor ce ne scapă din vedere, până la administrarea eficientă a acestora,” spune Angela Ursu, percepție fiscală din primăria Ermoclia, Ștefan Vodă, la încheierea cursului de administrare a taxelor și impozitelor locale.

Seria de instruiți este pregătită de trei companii de consultanță, angajate cu acest scop de Programul comun de dezvoltare locală integrată (PCDLI), și fac parte din intervenția PCDLI pentru consolidarea capacității administrative a comunităților-țintă ale Programului.

Sală de ședințe comunitară

Cu ajutorul Programului comun de dezvoltare locală integrată, primăria comunei Mingir, raionul Hâncești, a elaborat un plan de dezvoltare instituțională și a modernizat sala de ședințe a consiliului local. Echiparea sălii a fost realizată dintr-un grant oferit de

Guvern. Sala de ședințe a primăriei Mingir a devenit o sală de ședințe comunitare, folosită de diferite grupuri de cetățeni. În ultimele două luni, aici au avut loc audierile publice ale proiectului strategiei de dezvoltare durabilă a comunei, ședințe ale tinerilor, vârstnicilor, reprezentanților comunității rome. Tot aici sunt convocate și ședințele consiliului local. Peste 270 de persoane au utilizat sala pentru activități și întâlniri comunitare.

Majoritatea primăriilor, incluse în proiectul PCDLI, și-au îmbunătățit condițiile de lucru din sălile de ședințe cu ajutorul granturilor PCDLI de dezvoltare instituțională.

Expoziție de proiecte rurale

La ședința trimestrială din 15-16 mai a primarilor celor 30 de comunități care participă în Programul comun de dezvoltare

locală integrată, primarii au organizat o expoziție de proiecte de dezvoltare instituțională (de până la 5000 dolari), realizate în comunități. Acestea se referă la modernizarea condițiilor de muncă în primărie, sporirea transparenței decizionale a APL și comunicarea mai bună cu locuitorii, introducerea unor servicii electronice și promovarea participării comunității în luarea deciziilor de interes comun.

**Pagină îngrijită de
Lucia APRODU,
șef serviciu comunicare PCDLI**

Ion DOMENCO,
specialist principal,
aparatură președintelui
raionului Cantemir

Am participat pentru prima dată la cursurile de dezvoltare profesională de la Academia de Administrare Publică, pe care le așteptam demult, deoarece am fost angajat în secretariatul aparatului președintelui raionului Cantemir acum 10 luni și aveam nevoie de o bună instruire teoretică și practică în domeniul lucrărilor de secretariat, pentru o eficiență mai înaltă în scopul de a presta servicii de calitate populației din raion.

Și scopul programului de instruire a personalului responsabil de lucrările de secretariat din cadrul autorităților administrației publice locale din raioanele republicii, desfășurat la finele lunii mai la Academia de Administrare Publică, a fost cel scontat – de a spori competențele practice, abilitățile profesionale ale participanților, oportune unui management eficient al documentelor.

În deschiderea cursului de dezvoltare profesională la acest compartiment, dna **Aurelia Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională**, a menționat că obiectivele schițate constau în actualizarea cunoștințelor și deprinderilor în domeniul managementului documentelor, dezvoltarea abilităților respective, în care scop sunt utilizate metode și tehnici moderne de instruire, efectuare a lucrărilor de secretariat conform celor mai înal-

te exigențe care dau efectul scontat.

Pe parcursul celor trei zile, am fost instruiți de către specialiști calificați în domeniu - Victoria Sorbală, Ludmila Andrievschi, Valeriu Culev, Elena Tăbăcaru - care ne-au familiarizat cu ultimele cerințe ale cadrului normativ de reglementare a organizării și desfășurării managementului documentelor, actelor oficiale, prelucrarea și procesarea informației, petițiilor sosite în adresa autorităților publice locale, redactarea corespondenței, elaborarea notelor informative, rapoartelor, scrisorilor, a tehnicilor de elaborare a documentelor cu caracter normativ-dispozitiv, a corespondenței administrative etc.

Eu și colegii mei am rămas satisfăcuți de programa cursului. Ecaterina Filimon din Cimișlia, bunăoară, a declarat la finele instruirii că exercită funcția de responsabil pentru lucrările de secretariat al patrula an și informațiile, exercițiile practice realizate la Academie îi vor fi de un real folos.

La fel și **colega din Leova, Tatiana Panfil**, care activează în domeniu ceva mai mult timp, spune că nu există specialist care ar cunoaște totul până în cele mai mici detalii, există, în opinia dumneaei, oameni mai mult sau mai puțin responsabili, deosebirea dintre care este că primii simt în permanență necesitatea de a cunoaște cele mai eficiente metode, forme de lucru cu documentele, or, acest sector este unul dintre cele mai responsabile în relațiile APL cu oamenii.

Pentru o eficiență mai înaltă a lucrului cu documentele

În numărul trecut al ziarului am inserat o informație referitor la organizarea în cadrul Academiei de Administrare Publică a cursului de instruire „Managementul documentelor”, destinat personalului responsabil de lucrările de secretariat din cadrul autorităților publice locale. În scurt timp, am primit la redacție a scrisoare, semnată de Ion Domenico, specialist principal la Consiliul raional Cantemir, în care D-lui expune opiniile sale și ale colegilor referitor la aceste cursuri.

Ludmila Movilă, directorul Fondului de susținere socială a populației din municipiul Bălți, care este începătoare în sfera relațiilor cu populația, susține că cele învățate, însușite la cursurile date îi vor permite să-și îmbunătățească cu mult abilitățile atât de necesare unui funcționar public care are menirea de bază de a ajuta oamenii, a-i îndruma, a le satisface cerințele.

Ala Zavalevski de la Consiliul raional Edineț este de părere că programa de instruire a funcționarilor publici în cadrul Academiei de Administrare Publică ar trebui să includă și alte forme de instruire teoretico-practice, accentul punându-se, în opinia dumneaei, pe evidențierea lucrărilor de secretariat privind peti-

problemelor abordate este necesar de a da un răspuns adecvat sau, în funcție de împrejurări, de creat grupe de lucru sau comisii care să examineze la fața locului problema apărută și care să fie soluționată la timp și în cunoștință de cauză. Acum, după aceste cursuri, am o viziune mai bogată, mai variată în calitatea mea de responsabil de lucrări de secretariat.

Dar au dreptate și alți colegi de-ai noștri, care au fost de părere că ar fi bine de organizat cursuri cu deplasarea profesorilor, participanților în teritoriu, conform unui grafic stabilit din timp.

Oricum, o părere unanimă a noastră este că aceste cursuri sunt absolut necesare pentru toți funcționarii pu-

tile persoanelor fizice.

Aceste trei zile au fost și pentru mine destul de interesante prin lecțiile teoretice și prin exercițiile practice, din care m-am convins că o atenție deosebită trebuie acordată petițiilor cetățenilor. Că pentru soluționarea echitabilă a

blici, mulți dintre care mai au mult de învățat până a deveni specialiști buni, de care are nevoie populația, și noi dorim să mai fie ocazii ca să participăm și la alte cursuri de dezvoltare profesională de la Academia de Administrare Publică.

Fidelă administrației publice

Ce este timpul, ce sunt anii care, scurgându-se pe neobservate, se adună într-o cunună la un frumos jubileu, care-ți redă și bucuriile vieții, și amintirile celor trăite din plin și care te fac să le mai re trăiești, dar și să te uiți mai cu încredere în viitor. A ajuns la un frumos jubileu al său și dna **Ludmila Andrievschi, șefa Direcției management personal și relații publice a Academiei de Administrare Publică**, cu care prilej a fost felicitată cu toată sinceritatea de cei apropiați și dragi și, îndeosebi, de colegii de serviciu, or, după cum s-a exprimat însuși sărbătorita, administrația publică i-a fost hărăzită de însuși destinul vieții și, în acest sens, mai face o precizare:

„Activitatea de muncă aș diviza-o în două părți: primii 12 ani – în autoritățile publice locale, iar următorii 15 – în Academie”. Și completează în continuare: „La alegerea profesiei nu am avut niciun dubiu – știam sigur, că va ține de lucrul cu oamenii. Cred că asta vine, în primul rând, de la părinții mei, care toată viața s-au străduit ca celui din preajmă să-i fie bine”.

În 1986 absolvă Universitatea Pedagogică de Stat „A. Russo” din Bălți, facultatea de filologie, după care este angajată ca profesoară la Școala tehnico-profesională nr. 9 din Târnova, Dondușeni. Este observată ca un tânăr specialist cu perspectivă și în următorii patru ani activează în cadrul comitetului raional al comsomolului, avansând până la funcția de prim-secretar al acestei organizații.

Anul 1991 a fost anul de cotitură pe drumul vieții, după cum își amintește L. Andrievschi: *„Când am mers la pedagogie, eram convinsă că este meseria pentru toată viața. Dar timpurile au fost puțin altfel decât acum, activitatea obștească, cum se numea atunci, până la urmă s-a*

transformat în activitate administrativ-organizatorică, lucru de care mă ocup și astăzi, și îmi place foarte mult”. În acel an a fost numită în funcția de șefă a Secției administrație publică locală a Comitetului executiv raional Dondușeni, unde a activat până în 1999.

Din 1999 și până în prezent activează în cadrul Academiei de Administrare Publică, care, după cum spune dumneaei, a devenit cu anii ca a doua casă.

„Academia de Administrare Publică este instituția care m-a format în acest plan. De rând cu cunoștințele pe care le-am primit în aulele instituției de la cei mai performanți specialiști în domeniu, Academia este și o școală a vieții. Pentru ca să te menții în ritmul acestei instituții, trebuie să lucrezi permanent asupra ta. Aici am reușit să realizez și cealaltă parte a activității – cea de profesor. Nu se compară munca enormă care o depun profesorii Academiei, cu satisfacția primită de la ore.

Academia are un specific, recunoscut de toți – colectivul instituției, unde în prim-plan sunt valorile cele mai importante:

omenia, înțelegerea, profesionalismul.

În viață am avut noroc de oameni buni alături. Până acum ne reîntâlnim cu colegii de la executivul raional. În perioade mai deosebite ale vieții alături mi-au fost colegii de la Academie. Aș dori mult să păstrăm și să dezvoltăm ceea ce am reușit să facem în această instituție”.

Și colegii, cu ocazia frumosului jubileu al unei vieți împlinite, îi transmit cele mai sincere urări de bine și noi realizări în plan personal și profesional, însoțite de versuri spuse din tot sufletul:

*De ziua Dumitale Vă dorim
Să fiți mereu așa frumoasă
Și veselă precum Vă știm.
Fiți sănătoasă, fericită,
Fiți respectată și iubită,
S-aveți parte doar de bucurii
De la cei dragi, de la copii.
Mari realizări și energie
Pentru-o prosperă Academie.
Noi Vă dorim ca drumul vieții
Să fie presărat mereu cu flori
De cele mai gingașe culori.
Un zâmbet și-o floare
Ce-aduce lumină
De care fie-Vă viața plină.
La mulți ani!*

**Redacția zarului
„Funcționarul Public”**

La data de 2 iunie curent, în Campusul științific al Universității Tehnice din Sofia, Bulgaria, situat în orașul Sozopol, s-a dat start șirului de manifestări științifice anuale numite „Zilele Științei - 2014” (Science Days – 2014). La acest forum științific de anvergură internațională au participat reprezentanți ai Guvernului Bulgariei, oaspeți din Austria, Moldova, Slovacia, România și Ucraina.

Manifestarea a fost inaugurată de către rectorul Universității Tehnice, Mincho Hristov, profesor universitar, doctor habilitat, care a menționat că Zilele Științei constituie de fiecare dată o nouă etapă a evaluării realizărilor cercetărilor științifice, noi repere de viitor în domeniul respectiv.

În ședința plenară i s-a oferit cuvântul și conferențiarului

Zilele Științei la Universitatea Tehnică din Sofia

universitar, doctor în pedagogie, șef Catedră tehnologii informaționale aplicate, Teodora Gherman, care a transmis un mesaj de felicitare din partea Academiei de Administrare Publică din Republica Moldova, menționând, totodată, că în domeniul pregătirii și instruirii funcționarilor publici Academia reprezintă un centru de excelență.

Sesiunea „Zilele Științei” a început cu desfășurarea lucrărilor conferinței „VI International Scientific Conference “E-Governance”, care au avut loc în perioada 2-4 iunie 2014. La lucrările conferinței au partici-

pat și reprezentanți ai Academiei de Administrare Publică, care au prezentat comunicări referitoare la implementarea în Republica Moldova a proiectelor în domeniul guvernării electronice.

În cadrul discuțiilor, pe care le-a avut cu reprezentanții din Republica Moldova, rectorul M.

Hristov a manifestat un interes sporit privind colaborarea Universității Tehnice din Sofia

cu Academia de Administrare Publică din Moldova.

Cor. „F. P.”

Eminescu – jurnalist politic

La 15 iunie 2014, se împlinesc 125 de ani de la trecerea în eternitate a lui Mihai Eminescu.

Eminescu este, întâi de toate, Poetul nostru Național, dar el a fost și un jurnalist de excepție, care a devansat, prin ideile sale, abordarea problemelor de stringentă actualitate din societatea timpului, aceste abordări fiind actuale și în timpurile noastre. Vă propunem câteva aspecte din activitatea de publicist a marelui Eminescu, prin care își expune viziunile sale asupra problemelor de administrație, a funcționarilor publici.

Activitatea de ziarist a lui Mihai Eminescu a început în vara anului 1876, nevoit să o practice din cauza schimbărilor prilejuite de căderea guvernului conservator. Până atunci el fusese revizor școlar în județele Iași și Vaslui, funcție publică obținută cu sprijinul ministrului conservator al învățământului, Titu Maiorescu. Imediat după preluarea conducerii ministerului de către liberalul Chitu, Eminescu a fost demis din funcția de revizor școlar și a lucrat ca redactor la **Curierul de Iași**, publicație aflată atunci în proprietatea unui grup de la Junimea. La inițiativa lui Maiorescu și Slavici, Eminescu a fost angajat, în octombrie 1877, ca redactor la cotidianul **Timpul**, organul oficial al conservatorilor, unde a rămas în următorii șase ani.

Deși a ajuns jurnalist printr-un concurs de împrejurări, Eminescu nu a practicat jurnalismul ca pe o meserie oarecare din care să-și câștige pur și simplu existența. Articolele pe care le scria au constituit o ocazie de a face cititorilor educație politică, așa cum își propusese.

„Păreră mea individuală, în care nu oblig pe nimeni de-a crede, e că politica ce se face azi în România și dintr-o parte și dintr-alta e o politică neaoaptă, căci pentru adevărata și deplină înțelegere a instituțiilor noastre de azi ne trebuie o generațiune ce-avem de-a o crește de-acu-nainte. Eu las lumea ca să meargă cum îi place dumisale – misiunea oamenilor ce vor din adâncul lor binele țării e creșterea morală a generațiunii tinere și a generațiunii ce va veni. Nu caut adepți la ideea cea întâi, dar la cea de a doua sufletul meu ține ca la el însuși.”

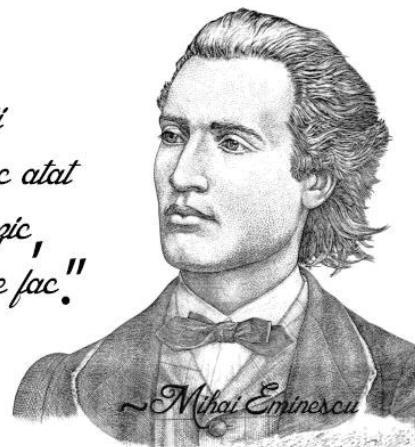
De la începutul studenției sale, Eminescu s-a preocupat să înțeleagă societatea românească și să caute soluții la problemele ei. Așa cum afirma într-o scrisoare către Maiorescu din 5 februarie 1874, în timpul studiilor sale filozofice el a fost interesat mai mult de filozofia dreptului, a statului și a istoriei, fiind încrezut că a găsit soluția acestor probleme, soluție care avea și utilitate practică.

Nucleul principal al activității de jurnalist politic a lui Mihai Eminescu s-a desfășurat timp de șase ani, în perioada 1877-1883, la cotidianul Timpul, organul oficial al Partidului Conservator, unde în anii 1880-1881 a fost redactor-șef. Ocazional, a colaborat cu articole politice sau pe teme culturale și la alte reviste sau gazete ale epocii, în perioada 1870-1877 publicând în *Albina*, *Familia* lui Iosif Vulcan, *Federațiunea*, *Convorbiri literare*, *Curierul de Iași*. Convingerile sale erau, în linii mari, în acord cu cele ale conservatorilor și, în special, cu ale fracțiunii junimiste, condusă de Petre P. Carp și Titu Maiorescu. Totuși

în articolele sale și-a exprimat adeseori păreri proprii, care nu corespundeau întotdeauna liniei oficiale a partidului, ceea ce a provocat proteste și nemulțumiri din partea unor conservatori.

Scopul lui Eminescu era să acționeze ca un „chirurg” care elimină „putrejună bubei noastre naționale”, astfel, încât societatea să poată să-și însănătoșască „corpul statului”. El se simțea obligat să lovească în nulitățile politice, pentru ca ele să știe „că nu se pot amesteca nepedepsite în lucruri ce nici sunt în stare să le priceapă”. De aceea, nu e de mirare că Eminescu a fost acuzat că folosea un limbaj exagerat, chiar injurios. În apărarea sa el răspundea că folosește „pentru orice idee expresia cea mai exactă posibilă” și numai dacă ar dori să glumească „am putea să spunem lucrurile mai cu încunjur”. Dar pentru că „lucrurile la noi nu se petrec cu încunjur” ele trebuiau spuse direct, nu folosind eufemisme.

*„Oamenii
nu se deosebesc atât
prin ceea ce zic,
cat prin ceea ce fac.”*

„Suntem noi oare de vină dacă adevărul curat, spus neted, e deja o injurie? Ne propunem câteodată a fi foarte urbani – ce folos? Adevărul simplu, descoperirea simplă a neștiinței și a mărginirii multora din partidul la putere este deja o atingere. Cauza e simplă. Nu sunt oamenii la locul lor, nu sunt ceea ce reprezintă. Compararea între ceea ce sunt într-adevăr, nimica toată, și ceea ce reprezintă, demnități înalte ale statului, excitează deja râsul și ironia cititorilor, încât o vină din partea noastră, o intenție de a ponegri, nu există defel.”

El considera că era o datorie „a le spune ticăloșilor că ticăloși sunt”. E adevărat, că pornind de la un astfel de principiu, datorită firii sale foarte impulsive (vezi Eminescu văzut de Caragiale), se întâmpla, așa cum recunoaște chiar el, ca uneori să exagereze: „În acest vălmășag avem cel puțin meritul de a voi să spunem adevărul, câteodată concedem că într-o formă prea crudă.”

O problemă a epocii era cea țărănească, ea fiind intens discutată și se căutau soluții de către întreaga clasă politică. La baza concepției lui Eminescu despre această problemă stă-

tea ideea că țărănimea era singura clasă pozitivă a societății românești, pe munca ei sprijinindu-se toate instituțiile înființate de la Unirea din 1859. Păreră lui era că starea proastă a țăranilor se datora abuzurilor administrației.

„Așa, viciul organic al lipsei unei administrații instruite, echitabile și binevoitoare, a creat starea actuală de lucruri și a fost izvorul abuzurilor. Ar fi de dorit deci ca să nu se atribuie rezultatele de azi unei cauze factice și neadevărate, ci să se raporteze la cauza lor adevărată, la deklasarea generală, la lipsa unei administrații oneste și capabile. Dacă o lege generală este posibilă în această materie ca să îmbunătățească starea actuală și să nu aducă o perturbație îngrozitoare în economia țării, ea va trebui să sancționeze principiile legilor din trecut și să nu vizeze la nici un sistem nou. Reforma ar consta, așadar, mai cu seamă din măsuri care ar zădărnici posibilitatea abuzurilor.”

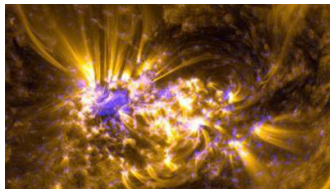
Cea mai importantă măsură care trebuia luată era, în opinia sa, ca funcționarii să nu mai fie aleși conform „interesului electoral”, ci ținând cont de capacitatea, experiența și integritatea lor.

Furtună solară fotografiată în premieră de NASA

Observatorul revoluționar al NASA a surprins, pentru prima oară în detaliu, o furtună solară. Dacă până acum erupțiile erau capturate cu tot Soarele în cadru, acum apare doar un fragment din el, cel în care furtuna a aruncat milioane de particule în spațiu.

Astfel, oamenii de știință vor putea analiza detalii neobservate până acum, ce ar putea revoluționa studiul Soarelui.

Pentru a captura acest cadru, cercetătorii s-au folosit și de intuiție și noroc, întrucât observatorul a trebuit îndreptat în acea direcție cu o zi înainte de erupție.

Avion propulsat de energia solară

Ocolul pământului pe calea aerului, fără un strop de combustibil. Este o ambiție aproape devenită realitate. Un avion propulsat cu energie solară a efectuat primul zbor de testare în Elveția. Pilotul a efectuat o serie de manevre în aer și a ajuns până la altitudinea de 1800 de metri Solar Impulse 2 s-a aflat în aer timp de două ore. Mult mai puțin decât își propun creatorii pentru anul viitor, dar destul pentru primul zbor. Creatorii aeronavei vor ca aceasta să facă înconjurul lumii într-un singur zbor.

Noul model nu are capacitatea unui Boeing 747, dar are

aceeași anvergură a aripilor. Greutatea aparatului de zbor este de doar două tone și 300 de kilograme. Creatorii avionului vor să facă înconjurul lumii în 2015. El va putea ateriza pentru a schimba piloții și pentru a lua materialele necesare echipajului.

Aeronava urmează să zboare deasupra oceanelor Pacific și Atlantic. Viteza maximă a aparatului de zbor este de doar 137 de kilometri pe oră. Anul trecut, un alt avion solar, creat tot de Bertrand Piccard și Andre Borschberg a străbătut teritoriul Statelor Unite.

Acces la Internet nelimitat

Google intenționează să investească în crearea unei flote

de sateliți pentru a extinde accesul la Internet în zonele izolate ale lumii. Proiectul va începe cu 180 de sateliți de dimensiuni

mici de capacitate ridicată care vor orbita în jurul pământului la altitudini mai joase decât cei tradiționali. Ulterior, rețeaua s-ar putea extinde, au spus sursele.

Întru realizarea acestui proiect, compania Google a angajat, de asemenea, ingineri de la compania specializată în sateliți Space Systems/Loral. Wyler.

Costul investițiilor variază de la 1 miliard de dolari la 3

miliarde de dolari și va depinde de designul final al rețelei, precum și de o fază ulterioară care ar putea dubla numărul de sateliți, au spus sursele.

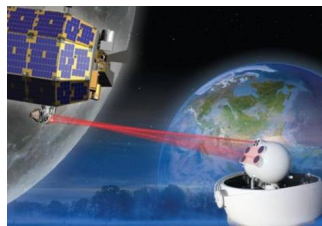
Proiectul Loon al Google prevede lansarea de baloane la mare altitudine, echipate astfel încât să asigure servicii de In-

ternet în bandă largă în regiuni izolate.

În aprilie, Google a preluat Titan Aerospace, producător de drone care funcționează cu energie solară. Facebook are propriul proiect de a utiliza drone pentru a oferi acces la Internet.

Conexiune Internet cu Luna

Dacă până acum mesajele călătoreau în spațiu ca unde radio, experții de la Institutul de Tehnologie din California muncesc din greu pentru a pune la punct un nou sistem de comunicare între planete. Transmisia de informații din navele spațiale și către acestea, spun ei, va fi mult mai rapidă și clară.

În opinia oficialilor NASA, legăturile de comunicare prin unde radio pot fi copleșite de cantitatea mare de date transmise către Pământ. De aceea, comunicarea optică este cea mai bună soluție. Sistemul uti-

lizează transmițătorii activi, iar receptorii sincronizați de pe Pământ și din spațiu, pot trimite și primi impulsuri cu laser, făcându-i ușor de detectat și foarte puternici.

Tehnologia cu laser este un pas important în dezvoltarea unui așa zis „internet de mare viteză pentru spațiu”, ce va permite receptarea informațiilor de la 10 la 100 de ori mai rapid decât acum.

„Trebuie doar să vă imaginați abilitatea de a transmite o cantitate uriașă de date care ar dura zile, în câteva minute”, a spus managerul The Lunar Laser Communications Demonstration.

Asemenea sistem ar putea permite transmisiunea live, în video HD, de pe planete îndepărtate precum Jupiter sau Saturn.

Jeleu extraterestru descoperit în ocean

Oceanografii au descoperit un organism marin capabil în mai puțin de patru zile să dezvolte un creier. Cercetătorii de la Universitatea din Florida au comparat Ctenophora – din specia protozoarelor, care arată ca un jeleu, cu extraterestrii.

Specia descoperită are un sistem nervos unic, care nu are analogii în lume. Oamenii de știință cred că descoperirea va contribui la dezvoltarea de tratamente pentru boala Parkinson și Alzheimer.

Potrivit experților, aceste organisme simple, gelatinoase au capacitatea de a dezvolta

propriii neuroni și mușchi, iar comportamentul lor este mult mai complex decât al bureților, la care erau atribuite anterior.

Reclasificarea acestor organisme nu numai că a schimbat radical cursul gândirii științifice, dar, de asemenea, a indicat în mod clar că în natură există multe moduri „de apariție a animalelor”.

De notat, că în cadrul experimentului, Ctenophora și-a restabilit creierul de patru ori. Pentru această proprietate neobișnuită oamenii de știință au numit animalul „extraterestru marin”.

Boxe anticorupție în școlile din Găgăuzia

O metodă inedită de luptă împotriva corupției a fost aplicată în două instituții de învățământ din Găgăuzia. Este

vorba despre Colegiul pedagogic din Comrat și Liceul „Mihai Eminescu”, unde au fost instalate boxe, în care pot fi lăsate mesaje despre cazurile de mituire. Inițiativa, implementată cu sprijinul Asociației obștești „Institutul pentru Democrație”, este salutăată atât de elevi, cât și de pedagogi.

Elevii spun că, deocamdată, în instituție nu au fost înregistrate cazuri de corupție, însă consideră că inițiativa este necesară pentru a preveni

aparitia acestui fenomen: „Am auzit despre astfel de cazuri. Nu în școala noastră, dar mi-au povestit prietenii că au plătit bani pentru a fi admiși la colegiu. Dacă aș afla despre un astfel de caz, neapărat aș anunța”.

Autorii inițiativei spun că, de obicei, fenomenul corupției se manifestă în perioada examenelor. „Așteptăm semnale după sesiune. De regulă, asemenea probleme apar după examene. Dacă vom primi asemenea semnale, de aceste cazuri se vor ocupa instituțiile competente”, spun reprezentanții ONG „Institutul pentru Democrație”.

Boxele anticorupție se vor afla în școlile din Găgăuzia până la finele anului de studii. Implementarea proiectului a costat aproximativ cinci mii de dolari.

Percheziții și rețineri la ANSA

Doi șefi și un inspector ai Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) au fost reținuți de către ofițerii CNA și procurorii anticorupție într-un dosar de corupere. Aceștia sunt bănuți că pretindeau de la agenți economici, personal sau prin intermediari, sume de până la 12 000 de lei pentru eliberarea certificatelor de export/import/reexport fără

le Chișinău din cadrul ANSA, șefului Direcției Coordonarea Posturilor a ANSA, în automobilele și la domiciliile acestora. În urma acțiunilor procesuale penale, aceștia, dar și un inspector din cadrul ANSA, au fost reținuți.

Cele 3 persoane reținute în dosarul corupției se vor afla în arest la domiciliu pentru 30 de zile. Măsura de reprimare a fost aplicată de către Judecătoria Buiucani. Aceștia sunt cercetați penal în temeiul art. 324 Cod penal - corupere pasivă.

Dacă vor fi găsiți vinovați, ei riscă închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 7 la 10 ani.

efectuarea controlului fizic al mărfii (produse de origine vegetală - fructe, legume).

Ofițerii CNA au efectuat mai multe percheziții în birourile de serviciu ale șefului Termina-

Studentii și profesorii de la Drept NU vor da și NU vor lua mită

Aproximativ o sută de studenți ai Facultății de drept din cadrul Universității de Stat din Moldova și circa zece lectori universitari au intrat în sălile de examene, purtând insignele „Nu iau/nu dau mită”.

„EU nu iau mită”, „EU nu dau mită” sunt mesajele campaniei anticorupție „EU - pentru educație prin integritate”, lansată de către Centrul Național Anticorupție (CNA) în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova (USM), Ministerul Educației și Autogovernarea Studenților USM (ASUSM).

Campania are drept scop educarea tinerei generații a R. Moldova în spiritul intoleran-

ței față de fenomenul copiatului, plagiatului, protecționismului și corupției.

Amintim că, acum două săptămâni, a fost semnat un acord de colaborare între CNA, USM și ASUSM - înțelegere ce prevede promovarea culturii de integritate, atât în rândul

studenților, cât și al profesoriilor.

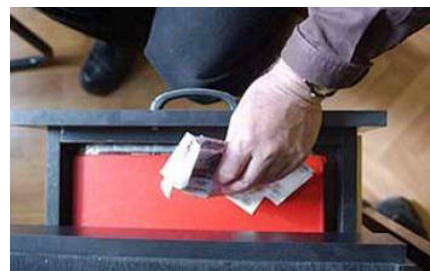
Viceprimarul de Otaci cu mâna întinsă

Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție a terminat urmărirea penală și a deferit justiției cauza penală de învinuire a viceprimarului orașului Otaci de comiterea corupției pasive. Potrivit celor constatate de procurori, în cursul lunii aprilie curent, viceprimarul a extorcat 100 dolari de la reprezentantul unei firme din Bălți pentru a-i urgenta eliberarea autorizației de amplasare a unității pentru comerț în piața din Otaci, raionul Ocnița.

Viceprimarul a fost reținut în biroul său de serviciu, pe 25 aprilie curent, de procurorii și ofițerii anticorupție, imediat după primirea sumei extorcate. Actualmente, învinuitul are in-

terdicția de a părăsi localitatea, iar cauza penală a fost expediată pentru examinare în judecătoria Ocnița.

Dacă va fi găsit vinovat de cele incriminate, învinuitul riscă o pedeapsă cu amendă de

la 1000 la 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate de până la 5 ani.

„Ie Festival” la a treia ediție

Recent, în Chișinău s-a desfășurat Festivalul Iei, eveniment organizat sub egida Primei Doamne, Margareta Timofti, cu susținerea Ministerului Culturii.

În cadrul festivalului, mai mulți meșteri populari și-au prezentat lucrările, iar vizitatorii au avut ocazia nu doar să

admire obiectele tradiționale, dar și să le procure. Doritorii de a prinde meșteșugul olăritului au avut ocazia să învețe de la meșterii din Călărași, recunoscând ca unii dintre cei mai buni olari din țară.

Una din momentele centrale ale festivalului a fost prezentarea ie, portul nostru național, care a încântat nu doar pe moldoveni, dar și pe oaspeții de peste hotare.

Monica BABUC, ministrul culturii:

„Avem ferma convingere că „Ie Festival” vine din interesul mereu crescând pentru promovarea portului nostru popular. Ie este de fapt haina sufletului nostru și, dacă Henri Matisse pe timpuri a știut să găsească frumusețea și ineditul excepțional în această bluză

națională a noastră, imaginea ei fiind și simbolul festivalului nostru, bineînțeles, că noi trebuie să ne responsabilizăm, în acest sens, și să înțelegem că viața ie, trebuie să fie una foarte lungă. De aceea, suntem deja la a treia ediție a acestui festival, edițiile anterioare bucurându-se de o mare audiență și de o prezență frumoasă din partea publicului admirator de ie”

Irina ROPOT, autorul proiectului:

„A meritat efortul în depășirea problemelor organizatorice, or am avut mai multe colecții de ie, am avut mai multe formații etno-folclorice, am avut mai mulți meșteri populari, un sprijin mai mare din partea partenerilor, o responsabilitate mult mai mare față de Prima Doamnă, Margareta Timofti, față de ministrul cultu-

rii, Monica Babuc, dar și față de toți oamenii care țin la valorile culturii populare, înțeleg rolul acestora în educația și dezvoltarea unei societăți moderne.”

Devenit deja tradițional, acest festival va fi organizat anual, în luna lui Cireșar.

Traian ROPOT

Abonarea 2014

Continuă abonarea pentru anul 2014 la revista științifico-metodică trimestrială **„ADMINISTRAREA PUBLICĂ”** și la ziarul **„FUNCȚIONARUL PUBLIC”**, publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista **„Administrarea Publică”** apare trimestrial.
Costul unui abonament:
3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul **„Funcționarul Public”** apare de 2 ori pe lună.
Costul unui abonament:
3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție
Ion AXENTI - secretar responsabil
Sergiu PÎSLARU - redactor
Vitalie NICA - redactor

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.
Ziarul apare de două ori pe lună.
Indice 67919.
Coli de tipar 1,5. Tiraj: 370.
Dat la tipar 16.06.2014

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică